

અજયભાઈ શેઠ

ધ્યેયલક્ષી, અર્થસભર, પ્રેરણાભરી સમજની ઝલક

ધર્મમય જીવન અને પરોપકાર માટે જીવવાની
સમજ અને પ્રેરણા આપનાર પરમ ઉપકારી ગુરુદેવ

બે ઘડીની (૪૮ મિનીટની) સામાયિકનું મહત્વ શું?
માળા, જપ, પૂજા, પાઠ, સ્વાધ્યાયનું મહત્વ શું?
મારા પરમ પૂજ્ય ગુરુદેવ નરેન્દ્ર મુનિ કહેતા કે આ
એક કલાકની સાધના એ આપણને બાકીના ૨૩ કલાકમાં
કેવી રીતે જીવવું એ શીખવાડી જાય છે. એ એક કલાકની
સાધનાની અસર જો બાકીના ત્રેવીસ કલાક સુધી ન
રહે તો, એ એક કલાકની સાધનાની કોઈ કિંમત નથી.
એ ફક્ત અજ્ઞાન ક્રિયા છે. આધ્યાત્મિક (ધાર્મિક)

જેમનું ગુરુતત્વ પરમતત્વ પ્રતિ લઈ જાય
એવા પરમ ઉપકારી ગુરુદેવ નરેન્દ્ર મુનિ

જીવન અને વ્યવહારિક જીવન એ બન્નેને જુદા માનવા
એ અજ્ઞાનતા છે. બન્નેને જુદા માનવા એ એક દ્વંદ્વ
છે, લડાઈ છે અને એ લડાઈ, માનવીને સુખ અને
શાંતિ લેવા દેતી નથી.

ગુરુદેવ હંમેશા કહેતા કે મર્યા પછી માણસ સ્વર્ગમાં જાય એ મહત્વનું નથી,
મહત્વનું એ છે કે તે જ્યાં જાય ત્યાં સ્વર્ગ જેવું, ધર્મમય વાતાવરણ ઊભું થાય.

ગુરુદેવ કોણ હતા ?

તો આ પરમ ગુરુદેવ નરેન્દ્રમુનિ કોણ હતા? એમના જીવનના સિધ્ધાંતો શું હતા?
મારો એમની સાથેનો પરિચય શું હતો? જીવનમાં મહત્વ શેનું છે, ધર્મનું કે ધર્મમય
જીવનનું? તે અંગે આ લેખમાં મારા ભાવ, મારી લાગણી વિનમ્રતાથી વ્યક્ત કરું છું.

આજે, મારા પરમ ગુરુદેવ, ગોંડલ સંઘાણી સંપ્રદાયના નાયક ગાદીપતિ બા.બ્ર.પૂ.

નરેન્દ્રમુનિ મહારાજશ્રીને દેહ છોડ્યાને, દેવલોક પ્રયાણ કર્યાને ૧૧ વર્ષ પુરા થવાના છે (જુલાઈ ૨૪, ૨૦૧૦) ત્યારે આ ઉપકારી ગુરુ માટે હું મારા ભાવ વ્યક્ત કરવા માંગુ છું, એમના ચારિત્રની મારી સમજણ મુજબની થોડીક ઝલક આપવા માંગુ છું, એમના સિધ્ધાંતો તથા સાધનાની થોડીક વાતો કરવા માંગુ છું અને એ ગુરુત્ત્વ આપણા જીવનને પરમતત્ત્વ તરફ કેવી રીતે લઈ જાય એ દર્શાવવાનો નાનો પ્રયાસ કરવા માંગુ છું.

ગુરુદેવ નરેન્દ્રમુનિ ગોંડલ સંપ્રદાયના પંડિતરત્ન પૂ. બેચરજી સ્વામીની પરંપરાના સુશિષ્ય હતા. આ પૂ. બેચરજી સ્વામી એટલે એ જ કે જેમણે રાષ્ટ્રપિતા મહાત્મા ગાંધીને વિલાયત ભણવા જતાં પહેલાં માંસ, મદિરા અને સ્ત્રીસંગથી દૂર રહેવાની ત્રણ પ્રતિજ્ઞા આપેલ. ગુરુદેવ નરેન્દ્રમુનિ શ્રીમદ્ રાજચંદ્રના સંસાર પક્ષે મોસિયાઈ ભાઈ હતા.

આજીવન ઉત્કૃષ્ટ ચારિત્રમાં રહીને આત્મા સાધનામાં ક્યારેય પણ એમણે શરીરની અનુકૂળતાનો મોહ રાખ્યો નહોતો.

ગુરુદેવ નરેન્દ્રમુનિએ આજથી ૪૬ વર્ષ પૂર્વે (ત્યારે મારી ઉંમર ૧૬ વર્ષની હતી.) મારી આંગળી પકડી આ જીવનમાં ચાલતા શીખવાડ્યું. અમારો સંબંધ લગભગ ૩૬ વર્ષ રહ્યો અને ત્યારબાદ મને પૂ. મા. સ્વામી જય-વિજયાજીને સોંપતા ગયા. મારા જીવનને દીપાવનાર ગુરુદેવ અને મા સ્વામીનાં સ્મરણમાં આરંભાયેલ સામયિક 'પ્રેરણા'ને પણ ૨૪મી જુલાઈ રોજ વર્ષ પૂર્ણ થશે. જે જ્ઞાન ગુરુ પાસેથી પ્રાપ્ત થયું છે, તે સહુ સુધી, પહોંચે જ એજ 'પ્રેરણા' સામયિકનો ઉદ્દેશ્ય છે.

ગુરુત્વની ઝલક

ગુરુ ઉપર સંપૂર્ણપણે નિર્ભર રહેનાર એવા મારા વ્યક્તિત્વમાંથી જ્યારે મા-સ્વામીએ વિદાય લીધી (ડિસેમ્બર ૧૫, ૨૦૧૭) ત્યારે ગુરુ અને ગુરુત્વની એક ઝલકની

અનુભૂતિ મારા જીવનમાં આવી. આજે આ દેવ-ગુરુ-ધર્મની થોડીક વાતો મારા ગુરુદેવની ૧૧મી પુણ્યતિથિએ ભાવભરી ભાવાંજલિ રૂપે કરવી છે.

“તું તારા ભાવમાં રહે, એને એના ભાવમાં રહેવા દે, એને કારણે તું, તારા ભાવ ન બગાડ”

આવું ધ્યેયલક્ષી, અર્થસભર અને પ્રેરણાભર્યું અંતિમ સૂત્ર આપનાર ગુરુભગવંત સાથે ગાળેલ સમય દરમ્યાન મળેલ, સમજેલ અનુભવ-અનુભૂતિને મારા શબ્દોમાં મૂકવાની કોશિશ કરું છું.:

૧. જીવન જીવવાની કળા

ધર્મ એટલે જીવન જીવવાની કળા. પ્રતિક્ષણ, પ્રતિપળ સુખ, શાંતિ અને આનંદમય જીવવું એ જ સ્વર્ગ છે. એ જ મોક્ષ છે. ધર્મનું મહત્ત્વ નથી, ધર્મમય જીવનનું મહત્ત્વ છે. ધર્મ ગોખીને કરી શકાય, ધર્મ ક્રિયાથી કરી શકાય પરંતુ ધર્મમય જીવન આ ધર્મનાં આદર્શોને જીવનમાં ઉતારીને જ કરી શકાય. મોક્ષમાર્ગ કોઈ પરલૌકિક નથી, પરંતુ વર્તમાન જીવનમાં જેટલી શાંતિ, જેટલો આનંદ અને જેટલું ચૈતન્ય સ્ફુરિત થાય છે એ જ મોક્ષ છે. જીવનની સહજતા એ મોક્ષ છે. ઈન્દ્રિયો અને મનનું વશીકરણ એ મોક્ષ છે.

૨. ધર્મનું અંતિમ ચરણ

ધર્મ એટલે પાપ અને પુણ્ય નથી. પાપ એ ડરાવવાનું પગથિયું છે અને પુણ્ય એ પ્રલોભનનું. નરકનું દુઃખ અને સ્વર્ગનું સુખ, દુર્ગતિનો ભય અને સદ્ગતિની લાલચ, આ બધું શરૂઆતમાં જરૂરી છે. પરંતુ ધર્મનું અંતિમ ચરણ એટલે ડર અને પ્રલોભન વગરનું જીવન. જ્યાં ડર અને લોભ હોય ત્યાં સુખ, આનંદ અને શાંતિ ન હોય. ધર્મ એટલે ચિત્તની પ્રસન્નતા, નિર્ભયતા અને નિર્દોષતા.

૩. દાન-તપ-શીલ

દાન-તપ-શીલ એ આપણા જીવનમાં ભાવ પરિવર્તિત કરે છે. પૈસા, પદાર્થ અને અંતે શરીરનો / દેહનો મોહ